

Asia: TEM/158/00.04.01/2018

## **Raporttiluonnos jakamistalouteen liittyvien kysymysten vaihtoehtoisista ratkaisutavoista**

### **1. - 3. luvut (Toimeksianto, Säädosympäristö, Disruptio)**

**Tähän voitte kommentoida lukuja 1.-3.**

#### **1. luku**

Lainsäädännön ja virkakoneiston toimintatapojen sekä asenteen tulee ohjata uudenlaisten työllistymisen ja työllistämisen tapojen osalta luottamuksen lisääntymiseen ja pelkojen poistoon: itsensä työllistäjien on voitava luottaa siihen, ettei yllätyksiä tule esimerkiksi erilaisten lain tulkintojen vuoksi. Lainsäädännön tulisi lähteä mahdollistavasta asenteesta - ei varovaisuuden maksimoivasta rajoittamisesta.

Jakamis- ja alustatalouden keskeisinä mahdollistajina toimivat erilaiset tietojärjestelmät, niiden väliset rajapinnat sekä niissä tuotettava, jalostettava ja hyödynnettävä data. Tämän digitaalisen toimintaympäristön ominaisuudet ja ehdot vaikuttavat voimakkaasti markkinoiden muodostumiseen ja erilaisten toimijoiden rooliin ja kilpailukykyyn. Reguloinnin näkökulmasta oleellisia kysymyksiä ovat esimerkiksi:

- Edellytetäänkö toimijoilta joidenkin tietojen/rajapintojen avaamista ja millä ehdoilla?
- Kuka minkäkin datan omistaa ja kenellä siihen käyttöoikeus?
- Minkälaisia vaatimuksia tulisi asettaa tietojen/rajapintojen laadulle, kattavuudelle, ajantasaisuudelle, yms?
- Kuka vastaa minkäkin datan oikeellisuudesta, ajantasaisuudesta ja saatavuudesta?
- Minkälaisia vaatimuksia tietoturvan osalta on syytä asettaa (huom. henkilötietot)?
- Edellytetäänkö toimijoilta tietynlaisten teknologioiden hyödyntämistä (esim. rajapinnat, formaatit)?

- Miten em. vaatimusten noudattamista valvotaan?

Liikennesektorilla näihin kysymyksiin on otettu voimakkaasti kantaa uudessa Liikennepalvelulaissa (<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2017/20170320>). Laki edellyttää liikenteen toimijoilta mm.:

- Olennaisten tietojen (mm. reitit & aikataulut) avaamista
- Myyntirajapintojen avaamista, tasapuolisin ja syrjimättömin ehdoin
- Yleiskäyttöisten teknologioiden käyttämistä lippujen validoinnissa

Tämä regulointi mahdollistaa ja vauhdittaa sektorin alustatalouden muodostumista: sen myötä kolmannet osapuolet (ns. MaaS-operaattorit) voivat muodostaa erilaisia liikkumisen palveluita olemassa olevia palveluita yhdistellen. Näin se myös edistää avoimien ekosysteemien muodostumista ja pyrkii torjumaan suljettujen ratkaisujen syntymistä (vrt. esim. Uber).

### 3. luku

Disruption määritelmään voisi lisätä sen ulottuvuuden, että parhaimmillaan disruptio tekee vanhan tavan kokonaan merkityksettömäksi / turhaksi. Jakamistalous ja työn muutos voi (ja pitäisikin) lainsäädännöllisesti johtaa useiden vanhojen asenteiden ja tulkintojen totaaliseen poistumiseen kokonaan arjen toiminnasta.

## 4. Työ jakamis- ja alustataloudessa

### Tähän voitte kommentoida lukua 4.

Uudenlaisia työllistymisen tapoja (omalla osaamisella ja työpanoksella yrittäjämäisesti - ilman omaa Y-tunnusta -toimimalla) tulee pitää työttömyyden vaihtoehtona - ei puhtaasti perinteisen työllistymisen vaihtoehtona: henkilö voi hakea jatkuvasti perinteistä työsuhdetta, mutta sitä hakiessaan hankkii toimeentuloa omaan panokseensa pohjaten. Uutta lainsäädäntöä tulee viedä suuntaan, jossa kaikki työllistyminen on yhtä arvokasta, lainsäädännöllä tuettua ja viranomaisten suunnalta niihin kannustavaa (mahdollistavaa). Kaikki työ ja siihen liittyvä rahaliikenne (palkka, laskutus ja verotus) lisää elinvoimaa ja alueiden kilpailukykyä.

#### 4.2.2.

Työelämän murros tulee saattaa laajasti lainsäädännössä huomioitavaksi ja kaikenlaisen työn tekeminen tulee olla aina kannattavaa sekä tekijälle että teettäjälle. Päättäjillä ei tule olla mitään muuta ohjenuoraa tärkeämpänä työlleen.

#### 4.2.3

”Alustatalouden piirissä tehtävä” työ voi olla juuri tänään vielä vähäistä, mutta tilanne muuttuu nyt niin kiihtyvällä tahdilla, että ”yrittäjänä tehtävän työn ja työsuhteisen työn” välillä oleva taso on nyt tuotava lainsäädännössä esiin; olisi parasta, jos erilaisia työllistymisen muotoja ei eriteltäisi lainkaan.

#### 4.2.4

Kun työsopimuslaissa säädettyjä työsuhteen ja yrittäjyyden käsitteitä nyt aletaan tarkistamaan, niin lainsäätäjien on vain otettava työn mittava laajuus ja moninaiset haasteet vastaan: Tämä on koko Suomen tulevaisuuden kannalta erittäin tärkeä asia ja kaiken uuden työn mahdollistava kulmakivi. Työmäärän pelko ei voi hidastaa tai estää nyt tarvittavan erittäin tärkeän työn aloittamista.

**Mitä seuraavista vaihtoehtoista pidätte parhaana alustatalouden piirissä työtä tekevän oikeudellisen aseman selkiyttämiseksi?**

Luodaan työnteon muodolle oma kategoriansa yrittäjyyden ja työsuhteen väliin

**Perustelut ja mahdolliset kommentit**

-

### 5. Kilpailuoikeiden soveltaminen itsensätyöllistäjiin

**Tähän voitte kommentoida lukua 5.**

-

### 6. Jakamistalous ja työsuojelu

**Tähän voitte kommentoida lukua 6.**

-

**Mitä seuraavista vaihtoehtoista pidätte parhaana työterveyden ja työturvallisuuden edistämiseksi jakamistaloudessa?**

Mallin hakeminen esim. vuokratyötilanteista

**Perustelut ja mahdolliset kommentit**

-

### 7. Jakamistalouden palveluiden verotus

**Tähän voitte kommentoida lukua 7.**

-

## 8. Lyhytaikainen majoitustoiminta

### Tähän voitte kommentoida lukua 8.

Työryhmän loppuraportissa on pohdittu asiaa rakennusvalvonnankin haasteiden kannalta hyvin, mm. asemakaavan määrittelemän käyttötarkoituksen täyttymisen tai siitä poikkeamisen osalta.

#### 8.4

Suurin, ja takautuvasti jopa suuria rakenteellisia parannuksia vaativa eroavaisuus majoitusliikkeen ja asuinrakennuksen vaatimusten välillä muodostuu kuitenkin paloasetuksessa määriteltyjen uloskäytävien lukumäärän (majoitusliikerakennus 2 kpl, asuinrakennus 1 kpl + asuntojen varatiet) ja/ tai paloturvallisuuteen liittyvän rakennuksen varustuksen osalta.

Tilapäistä/pysyvää sekä vähäistä/laajamittaista majoitusliiketoimintaa koskevien lakien tarkistaminen yhteneväisiksi ja tarkemmin em. rajat määritteleviksi helpottaisi myös rakennusvalvonnan osalta tapauskohtaista harkintaa.

#### 8.5

Suomessa tulisi pystyä ennakoimaan Berliinissä, Barcelonassa ja monissa muissa kaupungeissa syntyneet tilanteet, joissa Airbnb -tyyppinen vuokraustoiminta valtaa keskustoissa merkittävän määrän taloyhtiöiden asunnoista. Ilmiöllä on ollut vuokratasoja nostava vaikutus. Toiminnan on havaittu myös muuttavan asuinalueita rauhattomiksi ympäristöiksi vakituisten asukkaiden kannalta.

#### 8.8

Euroopassa on tehty selvityksiä Airbnb-vuokraajien profiileista. Noin puolet Airbnb-huoneistojen tarjoajista ovat toimijoita, joilla on omistuksessaan yli kaksi vuokrattavaa kohdetta. Näiden toimijoiden kohdalla ei voida puhua enää jakamistaloudesta, vaan kyse on useimmissa tapauksissa kiinteistövuokrauksen liiketoiminnasta joko pää- tai sivutoimisesti, yrityksen tai yksityishenkilön nimiin.

Myös yksityishenkilön hankkima sijoitusasunto (kakkosasunto), joka hankitaan matkailumajoitustyyppiseen käyttöön, ei täytä varsinaisen jakamistalouden henkeä, jossa vertaistalousmaisesti yksityistä resurssia jaetaan aidosti toisten yksityisten talouksien kesken.

### Mitä seuraavista vaihtoehtoista pidätte parhaana lyhytaikaisen majoitustoiminnan sääntelemiseksi?

Muutetaan joko majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annettua lakia tai huoneenvuokralakia, kumpaa ja millä tavalla?

**Perustelut ja mahdolliset kommentit**

-

**Muut mahdolliset kommentit raporttiluonnoksesta**

**Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään**

-

Joki Tiia

Tampereen kaupunki - Timo Antikainen, elinkeinojohtaja, yritys- ja elinkeinopalvelut